

Školiteľský posudok Michaely Lemeškinovej

M. Lemeškinová (rod. Součková) nastúpila do interného doktorandského štúdia v odbore Slovanské literatúry pod vedením prof. S. Mathauserovej DrSc. v roku 2004. Vedenie doktorantky som prevzala v roku 2006. V priebehu interného doktorandského štúdia (popri ktorom sa M. Lemeškinová venovala zároveň štúdiu litovčiny) absolvovala všetky stanovené študijné povinnosti s výnimkou zavŕšenia dizertačnej práce, preto v roku 2007 prešla na externú (kombinovanú) formu štúdia. V období rokov 2007-2012 sa popri zamestnaní na plný úväzok venovala dopracovaniu svojej dizertácie, ale aj ďalším odborným aktivitám. Chcela by som zdôrazniť, že v priebehu celého študijného obdobia sa prejavovalo mimoriadne zaujatie doktorantky témou svojej práce zameranej na život a dielo ruského emigranta – vynikajúceho folkloristu, etnografa, literárneho historika, zberateľa ruských bylín – A. D. Grigorjeva (1978-1945). Vzhľadom na to, že prevažnú časť svojho profesionálneho života Grigorjev strávil v emigrácii v Československu, práce publikované v medzivojnovom období a materiály dochované v rôznych archívoch na území Českej i Slovenskej republiky zostávali zo známych dôvodov mimo pozornosti odborných kruhov (domácich i ruských), takže dizertácia M. Lemeškinovej spracovaná na základe všetkého dostupného materiálu, predovšetkým archívneho, ale aj na základe starostlivého štúdia jeho prác publikovaných v predrevolučnom Rusku i v Československu (aj prác nepublikovaných a zachovaných iba v archívnej podobe) po prvý raz prináša komplexný obraz životných osudov a vedeckých aktivít jedného z významných predstaviteľov ruskej porevolučnej emigrácie.

Tematicky Lemeškinová nadväzuje na svoju diplomovú prácu, avšak ak diplomová práca načrtáva vedecké aktivity Grigorjeva iba v základných obrysoch a je venovaná skôr rekonštrukcii biografických faktov, v dizertačnej práci pohľad na všetky etapy Grigorjevovho profesionálneho života Lemeškinová prepracováva, precizuje, zásadne ich rozširuje, vsadzuje do širšieho kontextu vedeckého života v Československu a v Poľsku, kde Grigorjev istý čas taktiež pôsobil, dopĺňa charakteristiku jeho vedeckého profilu o precíznejšiu analýzu odborných publikácií, jeho zberateľskej činnosti, celkom novými sú aj kapitoly o metodologickej orientácii Grigorjeva a o rezonancii jeho prác v českých odborných kruhoch. Okrem štúdia archívnych prameňov, literatúry, dokonca aj osobného kontaktu s potomkami Grigorjeva, sa snaha doktorandky preniknúť čo najhlbšie do prezentovanej problematiky prejavuje aj v jej účasti v roku 2004 na dvojmesačnej sociokultúrnej a folkloristickej expedícii v severných oblastiach Ruska (Karélia), t. j. v priestore, s ktorým je spätá Grigorjevova zberateľská činnosť (expedícia organizovaná Ruskou štátnou

humanistickou univerzitou v Moskve) a taktiež v účasti na mesačnej dialektologickej stáži v Litve v roku 2006 – dialektologický výskum je ďalšou oblasťou, ktorej sa Grigorjev venoval.

Podnetom ku komplexnému prístupu k problematike a k jej spracovaniu na zodpovedajúcej odbornej úrovni nepochybne poslužil pre doktorantku aj záujem o výsledky jej archívnych výskumov (vd'aka prostredníctvu prof. Mathauserovej) zo strany ruských odborných kruhov („Puškinský dom“, Ruská akadémia vied v Petrohrade). Tento záujem bol motivovaný najmä prípravou pracovníkov tejto inštitúcie komplexného vydania Grigorjevovej zbierky bylín (vrátane tzv. kulojského dielu publikovaného iba v Prahe) v rámci rozsiahleho edičného projektu -- súborného vydania ruského folklóru. Jednotlivé časti Lemeškinovej práce, zachytávajúce československé „emigrantské obdobie“ Grigorjeva budú publikované v tomto prestížnom akademickom vydaní. Staťou o Grigorjevovi by doktorandka mala prispieť aj do slovníka *Russkije folkloristy. Biobibliografičeskij slovar*, pripravovaného tou istou inštitúciou; ruské varianty častí Lemeškinovej práce boli poskytnuté taktiež pracovníkovi Ústavu svetovej literatúry RAV v Moskve dr. Azarovovi, CSc., ktorý informácie čerpané z nich zahrnul do pripravovanej monografie o pražskej ruskej emigrácii. Zmieňované skutočnosti potvrdzujú jednak nosnosť témy dizertácie, jednak dôkladnosť jej spracovania a napokon aj permanentnosť priebežnej prezentácie výsledkov práce v rôznych podobách v priebehu doktorandského štúdia. Zmieňované výstupy dopĺňujú príspevky publikované vo vedeckých (akademických a univerzitných) zborníkoch v Rusku a na Slovensku (viď Přehled publikační činnosti), vystúpenia na konferenciách v Litve (2004, 2011), v Rusku (2005), z domácich podujatí na zasadnutí Pražského lingvistického krúžku (Praha 2011).

Z pozitívneho hodnotenia jednak celého obdobia doktorandského štúdia Michaely Lemeškinovej, jednak predkladanej dizertačnej práce organicky vyplýva moje odporúčenie školiteľa prijať prácu M. Lemeškinovej na obhajobu.

V Bratislave 25. marca 2012

Doc. PhDr. Oľga Kovačičová, CSc.